

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy hóra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:
Főpiacz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések:
Egy hasáboz petít
soronkint 5 krjával
számítatnak.

Rozinger et Comp.

Debreczen, aug. 27.

[—cz. —s.] Ugron Gábor hetek óta járja az országot, hogy táborát, mely az utóbbi időben nagyon megfogyatkozott — ujlag szervezze.

A székely dárdavető nagyon érzi, hogy leghübb emberei egymásután távoztak el oldala mellől s mint előrelátó vezér a választásoknál kifejlődő ütközetekre új embereket toborz seregének.

Ugron Gábor, a tapasztalt politikus már régen tudja, hogy megnehezült az idők járása pártja felett. Rosz esillagok járnak az Ugron frakcióna, mely elvesztette a nemzet azon részének is bizalmát, mely eddig a remények jogosultságát vallotta a politikai életben. S az a babér, mely a daliás vezér homlokát körítette, egymásután hullatja leveleit, a nimbusz oszladozóban van s a párt jobbjai megunván a meddő küzdelmet, a politikai élet hullámzó tengerén ingadoznak és imbolyognak.

Ugron Gábor azt hitte, hogy ő és az anyapártból kivált pártja megnyerik a függetlenségi eszmék barátjainak bizalmát. Ámde ez nem következett be. A szépen és színesen szótt álmok nem teljesültek, az ellenzék rajokra oszlott, egy-egy csoport vezért választott

és rémesen beteljesedett az ellenzéken a szentírás ama mondása: *Omne regnum in se divisum desolabitur.*

A nemrégben még ezelőtt félelmes és erőteljes párt részekre bomlott s mindenki mást és mást akart. A vezéri szó elvesztette varázserejét, egységes ellenzéki politika nem fejlődhetett ki és még azok közül is igen sokan elszakadtak az ellenzékétől, kik azelőtt e párttól várták Magyarország politikai életének az ő véleményük szerint való jobbrafordulását.

És mivel Ugron Gábor érzi és tudja, hogy megfogyatkozott tábor, úgy tesz mint a csatát vesztett eszes hadvezér. Összegyűjti még meglévő és megmaradt embereit s beleviszi őket a döntő csatába. A győzelem reménye biztatólag mosolyog felé, főleg, midőn az előőrök azt jelentik, hogy a többi ellenzéki árnyalatok is fejvesztetten, futkosnak az élelmi és lőszer nélkül való táborokban.

Ugron talán nagyobb sikereket ér el politikájával, ha a régi uton halad és nem ingadozik egyik másik politikai kérdésben. Erő és tűz, lángoló hazafiság jellemzik az ő működését, de ezek dacára nem elég világos az ő politikája.

Hallottunk egy emberről, akit mindig és mindenki emlegetett, de

senkisémet látta ennek dacára sohasem. Az az ismeretlen ur a Rozinger névre hallgatott és nagy népszerűsége tett szert. Ilyenformán van Ugron Gábor is, kit folytonosan emlegetnek, de akinek politikai kvintesszenciáját nem ismerik saját párthivei sem.

Nem az ő egyéniségében van a hiba, hanem abban a politikai ingadozásban, mely majd liberalis, majd ultramontán, hol nagyon is enyhe, majd tulszigoru. Nagy dolgokra született, de politikai irányítúje nem mutatja mindig biztosan az északi és délisarkot.

Ezért nincs működésével megelégedve saját pártja sem és ezért nehéz a székely nemes helyzete. Egymásután hagyják el legkiválóbb katonái és félő, hogy egy szép reggelen arra ébred a vezér, hogy tábor, végleg elfogyott s magában marad egyedül szétfoslott álmaival, nem teljesült reményeivel.

— **Belföldi híres.** (A rendőrség államosítása.) A belügyminiszter egy Szeged városa-hoz intézett leiratában tudatja város a hatóságával, hogy a rendőrség államosításáról szóló törvényjavaslat elkészült, a közegészségügyi törvény revíziója munkában van, az orvosi díjszabályzat tervezetét is készítik. — Ugyanez a leirat jelzi azt is, hogy az országos tébolydák számát legközelebb szaporítják. (A főrendiház munkarendje.) A főrendiház közjogi és törvényhozási bizottsága szep-

T Á R G Z A.

„Baba kay.”

— Oláh néprege. —

Moldovánál megnyílnak a szikla utak s föltűnnek a Vaskapu tomboló zuhatagjai, melynél szebb, romantikusabb folyam partvidéket alig szemlélhetünk.

Jobbról és Galambócz várromjai álmódoznak pogányverő Hunyadról; tovább a Traján-szikla mered, melynek fölirata a római időkről beszél. Baloldalt a Széchenyi István által épített mű-ut tör át a hatalmas sziklatömkelegen, örök emléket állítva nagy szellemének. Középtűt a Duna hőmpolyog, szűk, de annál mélyebb medrében. A sziklapart egyre sötétebb, mogorvább, vadabb képet ölt; a közéje szorított folyam óriás habjai tompa morajjal verődnek a kőfalakhoz, — itt zugja a Duna ébresztő dalait halottai fölött, kik valaha hullámsírijába temetkeztek.

De a sustorgó vízi morajon és a gyakor vihar süvítésén kívül itt örök esend honol; a sziklák némán merednek a szilaj habokba, mélabu ül az egész tájon, akár a „Szomorúság kapujá”-nál állnánk Arábiában, vagy a holt-tenger kihalt partjai mentén.

Moldova közelében hasonló nevű sziget fekszik a Duna közepén. Csucsán, mint

egy óriási intőjel a veszély közepett, hatalmas sziklatömb nyulik ki a habokból, — hajdan egy török várkastély állt rajta, ma már romja se látható, mogorva, lakatlan.

E sziklához fűződik két nép: a török és oláh több poétikus népmondája s a törökök „Baba kay”-nak (megbánás) nevezték.

A sok rege közül, mely a Baba kay-ról beszél, kétségkívül egy oláh népmonda a legkerekébb, legszebb. Ritka mesében van anyai romantikus poézis, drámai erő és lélektani megfigyelés, mint ebben. Dráma- vagy regény-író jobb, alkalmasabb tárgyat keveset találhat a földolgozásra.

De álljon itt maga a monda, szingazdag körvonalaiban.

* * *

Mintegy háromszáz év előtt a Duna oláh partvidéke, a hullámokból kinyuló Baba kay-sziklával együtt Demetri herezeg uradalmához tartozott. A herezeg görög törzsből származott és Konstantinápoly eleste után menekült e birtokára. Híres volt büszkeségéről, lovagiasságáról, de különösen komoly férfiszépségéről. Gyönyörű termete méltó lett volna Phydias vésőjéhez.

Korán megnősült, Helénát, egy gazdag bojár ifju, szép leányát vevén nőül, — de csak házassága után igyekezett felesége

szerelmét megnyerni. De Heléna hideg, zárkózott maradt, egykedvű nyugalommal utasítva vissza férje szenvedélyes gyöngédségeit, míg végre a herezeg beleunt meddő ostromába s büszke méltósága mögé rejté féktelen tüztét.

Azóta közönyös barátságban éltek együtt.

Heléna lelke zárkózott maradt a férj előtt; mély tűzü szemeiben a herezegre nézve megoldhatatlan talány égett.

Látszólag boldog és elégedett volt; előkelő nyugalma, hideg szenttelensége nem is sejteté a tragikus sorsot, mely reája várt.

De egy érzését még se tudta ellepelni: az anyai szeretetet. Ez érzést egyformán osztá férjével s ép oly forró szeretettel csüggött kis fián, mint Demetri herezeg.

A kis Demetri iránt való meleg vonzalomban találkozott a két különben egymástól teljesen idegen sziv.

Mikor az ifju herezeg 15 éves lón, — apjának egész hasonmása: ép oly szép, ép oly deli, — apja huzamosabb időre elutazott, fiát és nejét hivei oltalmára bízva.

Három évig volt távol Demetri herezeg. Ezalatt fia teljesen kifejlődött és annyira hasonlított apjára, mintha csak ő lett volna ifjabb éveiben.

Es Heléna rajongón csüggött fián;

tember hó 1-én, kedden délelőtt 11 órakor tartandó ülésében veszi tárgyalás alá az országgyűlési képviselőválasztások feletti bíráskodásról szóló törvényjavaslatot. (Államvasuti kölcsön.) A tegnapi minisztertanács, mint a M-g. értesül, 122 millió forintban határozta meg az államvasutak számára felveendő kölcsön összegét. Ebből az összegből 36 milliót törlesztésre fordítanak, a többit beruházásokra: állomások kibővítésére, kiterők építésére és a mozdony és kocsipark szaporítására. — (Tisza Kálmán ellenjelöltje.) A nagyváradi függetlenségi-párt Kossuth Ferencz tanácsára jelöltet állít Tisza Kálmán ellen. Dr. Barabás Béla aradi ügyvédet lépteti fel.

A pannonhalmi ünnepe.

Debreczen, augusztus 27.

Magyarország fényes ünnepet ült tegnap Pannonhalmán. Egybegyült ott az ország színe-java, hogy régi dicsőségünk földjén örvendhessen nemzetünk újabb dicsőségének. A ragyogó pompa és fény egybeszűrődött a színes napsugárral, mely az ezredéves emlék márványköveit megaran-yozta.

Az egész lélekemelő ünnepe-nek koronája volt Magyarország vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterének. Dr. Wlassics Gyulának remek beszéde, melyet a pannonhalmi ezredéves emlékének talapzatán mondott el. Valóságos remeke, e beszéd a szónoki művészetnek, melyből lángoló hazaszeretet és a nemzet jövőjében vetett erős hit fénykévéje tör elő.

Addig is, míg e remek alkotással holnapi számunkban hosszasan foglalkozunk, olvasóink gyönyörűségére egész terjedelmében hozzuk Wlassics Gyula dr. beszédét:

Áldom az elmét, melyben megvillant és ime a magyar országgyűlés bölesességéből tetté vált a hazafias érzés sugalta fenkelt gondolat, hogy édes anyaföldünknek a történelem lelke által megszentelt helyein állandó emlékművek örökítsék meg a magyar állam ezeréves fennállásának nagyjelentőségű tényét.

Emlékművek, melyek a porban is áldott őseink verejtékes, de dicsőségben gazdag multjának hirdetői, a mult szent hagyományaihoz hűségesen ragaszkodó jövő nemzedékek zarándokló helyei, a jelenkor-ból pedig magasztos ünnepi hangulatban hön szeretett királyunkkal és királyi családukkal a hazáért egy érzésben összeforrt lelkesedésünknek nemzedékről-nemzedékre szálló tanúságai. (Éljenzés.)

Igen: tanúságai a nemzeti erő s nemzeti akarat amaz imponáló megnyilatkozásának, mely elől tisztelettel vonul félre a politikai pártszenvédely zaja, elnémul a faj, vallás, osztályérdekek, különben is csak egymás meg nem értésén alapuló küzdelme. Lecsöndesül minden, ami a nemzet életében széthuz és büszkén, rendületlen bizottsággal, vészszel, árral daczoló sziklászalként tör az ég felé minden, a mi e nemzet életében összetart.

Az összetartozandóság, az „itt élnek, halnod kell“ együttérzésének erről a nemes érzéről leolvashatja mindenki, jó barát vagy ellenség, hogy válasza el bár a magyart a napi küzdelem bármely érdeke, legyen az vallási, politikai vagy társadalmi eszme: azonnal egy szíven, egy lélekben forr össze, ha a haza nagy, maradandó életérdekének zászlaja van kibontva. — Mindegy — aranyozza be e zászlót a haza általános örömeinek fényugara, vagy hirdesse a lobogó a hazát fenyegető vész viharának zugását.

Nekünk, az ezredik évforduló nemzedékének a nagy történelmi örömmünnepet átértő és átérző lelkesedése, a magyar lelkeknek királyával és dinasztijával való legbensőbb egybeolvadása, melynek párját világszerte hiába keresnők, mint a nemzeti erő és egység nagy manifesztációja egyike ama korszakias nemzeti tényeknek, ama nagy, a távlat által mindig csak növekvő kineveknek, a melyekből még a késő nemzedékek is ez emlékművek előtt szent áhitattal megjelenve új erőt, hatalmas nemzeti öntudatot meríthetnek.

Igy olvad össze a munkácsi várban, a Zoborhegyen, a dévényi vár romjain, itt Pannonhalmán, a zimonyi várhegyen, Pusztaszerezen, a Czenkhegy ormán felállított emlékművek arkadjaiban, mint világitó oszlopokban minden szép, nemes, a lelket felemelő hazafias érzés, mely a multból a jelenbe, és innen a jövőbe átrezeg.

Átfonják, mint imádkozó kezek ez emlékművet a hazafi legnemesebb, legszentebb, legodaadóbb érzései és mint a kővé vált himnuszok örökké zengik az ország minden táján a magyarok istenek hálánkat a mult dicsőségre vezető küzdelmeiért, könyörgésünket a jövő fejlődésért, és áldásunkat a jelen életért.

Igen: hála a multért, könyörgés a jövőért és áldás a jelenért vannak felírva ez emlékművekre.

Hálánk, hogy annyi balsors és viszontagságteljes megpróbáltatás után él, nemzet e hazán.“ (Éljenzés.)

Néhány nap mulva, augusztus 29-én épen 370-dik évfordulója lesz, hogy egyik legnagyobb megpróbáltatás a mohácsi vész zugó viharra tépdeste nemzetünk előfáját. Sötét skeptizmus járta át a hazafi bánatos szívét. Lesz-e feltámadás a nagy temetőből, e mardosó gondolat borongott őseink gondteli elméjén és facsarta szív-szaggatóan a honfi keblét . . .

Es ma, néhány századdal később, sok viszontagság után egy böles, az isteni gondviselés által nekünk legnagyobb ajándékul adott dicsőségesen uralkodó királyunkkal együtt örömtől repeső lelkünk szárnyalása a királyok királya, a Mindenható Isten elé vezet és a magyar törvénykönyv lapjain imaszerű áhitattal adunk hálát a mult eredményes küzdelmeiért és kérünk áldást viruló, ifju erőtlől duzzadó állami életünkre, melyben a jövő fejlődés biztos zálogát látja nemzet és fejedelem.

A hála, könyörgés, áldás e szent érzéseit, melyek ez emlékművekbe lelket lehelnek, fogják ezek vésőnél plasztikusabbban, szónál hatalmasabbban tolmácsolni a késő nemzedékeknek . . .

Igy vésődik ez emlékművekbe ércznél szilárdabban a mult emléke, a jelen élete és a jövő reménye. (Hosszas éljenzés.)

Es ha van a történelem szelleme által

gyönyörrel nézte daliás termetét, sugárzó szépségét és nem tudta, hogy fiában a férjét szereti.

* * *

Harmadévre visszatért a herceg otthonába és fiának látása büszkeséggel töltte el apai szívét.

Es Heléna, látva ezt, csaknem a féltékenységhez hasonló érzésen kapta magát. Anyai boldogságába való jogtalan betolakodásnak vélte, hogy az apa is meri szeretni a fiát.

Mint idegent, úgy nézte férjét és esodálkozott, hogy három év alatt hogy fordulhatott el tőle ennyire. Az igaz, hogy sohasem szerette, de most, mikor fiával édelegni látja, mintha gyűlölné.

Es mégis mily bámulattal esüggött a büszke férfiun, a ki oly régen férje és fiának apja.

Es mégis nem tagadhatta, hogy a kit valóban rajongva szeret és a kit gyűlölni vél; tulajdonképen egy és ugyanaz, — ugyanaz a termet, az a hang, az a szem, az a büszke fő, — csak korban van apa és fiu között különbség.

Es Heléna csakhamar belátta, hogy az egész lelki tévelygése tulajdonképen az érzékei tévedésén alapszik: mert ő az örülettel határosan szereti nemcsak a fiát, de — a férjét is.

S most kezdődött ránézve a borzasztó lelki harez.

Egyszerre tudatára ébredt eddigi méltatlan magaviseletének.

Hiszen ő mindig szerette férjét és csak önámítás, képtelen tetszelgés volt az a hidegség és közöny, melyet eddig iránta színlelt.

A vágy, a szerelem, mely eddig ott aludt a szívében, egyszerre fölébredt és elrablá nyugalmát.

Komornája, Anasztázia, ki a hercegné szobája mellett lakott, gyakran följiéd, ha éjjel mély és nehéz sóhajtásait hallá.

Mert Heléna éjjel-nappal azon tündött, hogy miként hódítsa vissza a férje elhidegült szerelmét.

Lelkét az önvád kizozta, ha a multa gondolt, mikor balga önteltséggel utasította vissza férje vonzalmát.

De mit tegyen? — Karjaiba vesse magát és vallja be, hogy sóvárog esókjai után? — Boruljon lábaihoz és könyörögve kérje szerelmét, melyet eddig viszataszított? — Lehetetlen!

A rideg közöny sok évi megszokása nem engedte többé kilépni önmagából; most, már nem egészen ifjan, szégyelte megtenni azt, amit eddig elmulasztott.

Egy este töprengve ült szobájában.

Egyszerre ime lépteket hall a szomszéd szobában. Ruganyos, de óvatos férfi-

léptek! . . . Ó volna? . . . Talán sejtí lelki küzdelmét és bocsánatos szerelemmel készül vágyó nejehez? . . . Oh, vajha úgy volna! . . . A vér fejéhez toltul és reszkette vár, figyel . . .

De mi az? . . . Nem hozzá, — Anasztáziához ment? . . . Ijedten és esalódtan hallgatózik . . . A vér, úgy érzi, megfagy ereiben . . .

— Demetri! — suttogá Anasztázia, — menjen. Igérem, a mint a sötétség leszállt, ott leszek a hárs alatt. Találkozni fogunk, mert beszélni akarok önnel, most menjen, Demetri! . . . Oh, ha a hercegné tudná! . . .

Minden szó mint tüzes zsarátnok esett a hercegné szívére . . . Mint halálra sebzett távolgott vissza pamlagához.

Egyszerre föluggrott és töréhez kapott . . . A féltés dühe elvette észét . . . Ugy állt ott, mint egy furia . . .

* * *

Csillagtalán, sötét nyári este volt. Tikasztó meleg és mozdulatlan-ság ült a tájon. Egy levél se mozdult, halk szellő se lengett . . . Mintha minden megkövült volna egy rettentő bus előér-zettel . . .

Anasztázia ott ült a hercegné szobájában — bezárva, Heléna pedig a komorna ruháit felöltve magára, lesietett a kertbe.

megszentelt neje édes hazánknak, úgy a nálmok fölött, melyekbe ma teszszük az ezredéves emlékmű alapkövét, a magyar történelem lelkének lelke lebeg.

Onök, ünneplő közönség, a kik ma velem együtt szívünk egész melegét, nemes közvetlenségét, legjobb érzéseinket hoztuk az emlékmű talapzata elé és mi mindnyájan szívünk legfeneklebb lángolását, agyunk legnemesebb gondolatait szeretnők beolvasztani a kőbe, hogy e kő sokat, nagyot, nemeset beszéljen a jövő nemzedéknek . . . jerünk, emeljük fel elméinket és szíveinket és értsük át ma és mindenkor, érte át minden nemzedéke e hazának e szent halmon épülő emlékmű jelentőségét

Dicsók a történeti tények, melyeket ez emlékmű megörökítése hivatva van.

A honszerző Árpádot látjuk lelki szemeink előtt, ki Pannonia meghódítása után fellovagolt a halmokra és a honalapítás szerencsés bebejéséért hálát adott a Mindenhatónak. Látjuk ez emlékműben azt is, hogy Szt.-István épen nagy őse Árpád iránt való kegyeletből az ország legelső főmonostorát alapította. Látjuk a szent koronát hozó Asztrikot, a mint átnyújtja dicsó első királyunknak a szent jelvényt.

De ne legyen ez emlékmű csak a külső történeti események ékes szímluma. Szálljon lelkünk a magasba, elménk az események mélyébe és olvassuk le erről az emlékműről a magyar nemzet életének örökké igaz filozófiáját . . .

Ha átértjük ez emlékmű igazi jelentőségét: úgy elmondhatjuk, hogy nem állítunk fel emlékművet, mely inkább jelképezné a magyar államalkotó és fentartó erő titkát, mint ez.

A civilizáció küzdelmes munkájával termékenyített és a magyar történelem által megszentelt halmon épülő ez emlékmű hirdeti igazán orbi et urbi a jelet, melyben a magyar Génius ez anyaföldön győzött, államot és nemzetet alkotott. A jelet, melyben nemesak győzött a multban, győz a jelenben, de a melyben győzni is fog szünet nélkül . . .

Mi ez a jel? A ki lelki szemeivel olvasni tud, az látja, hogy ez emlékműből, mint a nemzeti Géniusz nagy apotheosisa emelkedik ki őseinknek az a böles elhatározása, nyugodt, okos történeti világ-

nézlete, hogy nem a Kelet szellemével akart új hazát alkotni, nem a Kelet civilizációjával akart hódító utat tenni, mint a hunok és avarok, a kik el is pusztultak, hanem teljesen, őszintén, minden hátsó gondolat nélkül csatlakoztak a nyugati civilizációhoz. Felvették a kereszténységet annak nyugati formái között, a pápa által küldött szent koronát a fejedelm fejére tették.

A nyugati civilizációhoz való csatlakozás és a szent korona szímluma tapad tehát az emlékműhöz.

De ennek nyomában azonnal reá mutat ez emlékmű a nemzet egy nagy ősi erőnyére: a magyar nemzeti jelleg feltékeny megőrzésére. Feláldozott sokat ősi szokásaiból, de nemzeti érzülete, közjogi alkotó képessége biztosította a magyar nemzeti lét önállóságát. Nem vált hűbéresévé egyik világhatalomnak sem azért, hogy a kereszténységet felvette, azért, hogy a királyságot megalkotta. Magyar volt az állam minden ízben, magyar és hazafias az egyház. Valóban csodaszámba megy az az alkotó erő, melylyel eltérve az akkor európaszerte uralkodó feudalizmus elveitől, megalkotta az egészen magyar vármegyei rendszert, mely akkor az egységes magyar állam legnagyobb tényezője volt.

Az a tartalom pedig, melylyel a magyar Géniusz kitöltötte a Szt. István fejére tett szent korona közjogi tartalmát, páratlanul áll a művelt világ alkotmányjogaiban.

Ez a nagy szímbolum, melyet lelki szemével mindenki leolvashat, nem lesz itt e kövekbe betűkkel írva, de nemzedékeken át gondolkozás gondolkozásra, szív szívre, érzés érzésre adja a szent intelmet.

Azt az intelmet: óvd meg ó magyar történeti hagyományaidhoz hiven nemzeti érzületedet, állami önállóságodat; de légy verejtékes munkása a nyugati civilizációznak.

Ez intelem sugárzik le inkább mint bárhonnán ez emlékműről és honfitársaim, nyissátok ki elméteket, szíveteket.

Attól függ fenmaradásunk, megtundunk-e felelni a minden ízében nyugati művelődési feladatnak, mely világtörténeti miszsióink.

Ez a nagy munka, mely a magyar nemzetre vár, bármely nehéz, könnyüvé

válik, ha a művelt világ nemzetei is meggyőződnek, hogy a magyar nemzeti állam konszolidációjaért, az európai eszmekörtől átjárt magyar művelődésért e földterületen tesz — az emberiség haladásának egyetemese érdekében teszi.

Vagy nem az emberiség egyetemese érdekének szolgált, midőn a kereszténységet annak nyugati formái között itt Kelet népei között felvette? midőn a pogányok vad pusztításai ellen Európát védelmezte; midőn az angol magna chartával csaknem egyidejűleg megalkotta az aranybullát, mely akkor a szabadságjogok egy dicsó alkotmánylevele volt; midőn a vallásszabadság területén törvényhozása Európa legtöbb államát megelőzte; midőn a népszabadság és alkotmányos jogok kiterjesztésére még a haza határain túl is hatást gyakorol: midőn mint egyik tagja egy nagy európai állami szövetségnek, az emberi szorgalom, munka eredményeit és haladását biztosító világbéke fölött öröklik; midőn nemzeti életében a szabadság, az egyenlő jog és kötelesség eszméit érvényesíti és durva erőszakot sem felülről, sem alulról meg nem tűr nemzeti életében soha.

El kell és el fogják ismerni a művelt világ nagy társadalmi is, mint ma már elismerik irányadó politikai köréi és nem fog ebben kételkedni e haza határain belül se senki, hogy a magyar állam konszolidációja a nagy emberi érdekeknek, a kulturának, a jognak, szabadságnak, a haladásnak, a humanizmusnak egy erős várát jelenti.

Es mi nem is lankadunk, folytatni fogjuk a munkát és újra és újra megkivánjuk győzni a művelt világot, hogy a magyar e földterületen, melyet neki az isteni gondviselés kijelölt, misszióját hiven be fogja tölteni.

Ez emlékmű lesz örök buzdító — hisz a nyugati civilizációhoz való őszinte csatlakozás legnagyobb történeti ténye a kereszténység felvétele lehelte ez emlékműbe lelkét. Ez az emlékmű fog újra és újra lelkesíteni bennünket, hogy egy percre se térjünk el az őseink bölesége által kijelölt iránytól és folytassuk küzdelmes, verejtékes, de állami és nemzeti létünket egyedül biztosító nagy nemzeti munkánkat.

Nemzeti életünk religiójának e sark-téte ragyog és ragyogjon örökre ez emlékműről.

De ha a magyar nemzeti élet filozófiájának ez a sarkesillaga le is világít ez emlékműről, a glórióle, mely mint lángoló szövétnék ragyogva hatja át ez emlékművet, a magyar alkotmány legnagyobb kincse, a szent korona tündöklően ragyogó fénye.

Vagy majd látva ez emlékműben Asztrik szobrát, a ki átnyújtja a II. Szilveszter által küldött koronát első királyunknak, vajjon nem válik-e ez emlékmű a magyar hazafi előtt a magyar szent koronának az ezeréves állami fennállás ünnepe által megszentelt pantheonjává?

Nem-e a szent korona egy új, a történelem szelleme által felszentelt egyháza emelkedik e halmokon?

Semmi kétség — a szent koronának egy új zarándokló helye számára teszszük le az alapkövet.

A szent koronának, mely nálunk nemesak koronázási jelvény, nemesak a szuverenitás alakj megjelenése, — hanem a magyar állam alkotó eleme. Közjogunk hervadhatatlan, a magyar vérel és szívvel összefonott tétele az, hogy a magyar állam nemesak népből és területből, hanem koronából is áll. Mig a főhatalom ott, hol a jog a feudalizmus elvein épült fel, tehát a Nyugat államaiban, a kir. család magánjogává vált: nálunk a szent korona az államhatalom teljességét, a magyar államjog igazi realitását és mégis legmagasztosabb poézisét jelenti. A ma-

Boszu! boszu! — ez volt az egyetlen gondolat, mely megfordult agyát betöltte.

És gyűlölet volt az egyetlen érzés, mely kivérzett szívében tanyázott. Gyűlölte az éjt, mely annyi bünt takar, gyűlölte a perczet, mely kéjt hoz s elrepül, gyűlölte önmagát, a ki tehetetlenül vergődött s boszút líheg, — mident gyűlölt.

Ah! — de most léptek közelgenek. . . . Ó az, az áruló! . . . És erősen marokra fogja a tört.

A sötétben csak körvonalait látja. . . Gyorsan feléje siet. . . . A fájdalom és düh káprázattal önti el szemét. . . . Nem lát, nem hall. . . .

Most előtte áll. . . . A férfi ölelésre tárja karjait, — egy dőfés s halk jajjal a fübe rogy. . . .

Csak mikor a kifrecesent vért a kezén érzi tér magához. . . . Eldobja a tört és jajongva rohan a szobájába. . . .

Es majd kővé dermedt, mikor megpillantja férjét. . . . mint az örült rohan felé. . . .

— Álmodtam? — vagy megőrültem? És Demetri mellét tapogatja.

— Nines sebed? — Nem vérzel? — Élsz — és nem vagy áruló?

Majd fejéhez kap.
— De jaj! — Akkor kit öltem meg?

— Ott lenn, a kertben fekszik . . . véresen, — halottan. . . .

És eszméletlenül lerogy.

* * *

Ott lenn a kertben pedig a fiatal Demetri feküdt, véresen, halottan, — ártatlan áldozata a vak féltékenységnek. . . .

A herceg néma bunak ereszté magát és világgá ment, mindenütt szeretett fiát siratva, gyászolva.

Beszélik, hogy egy kolostorba zárta be gyötrelmes életét.

Nejét, Helénát, ki örökre elveszté világos eszméletét, a Moldova-szigetre száműzte, a hol mindenkitől elhagyatva halt meg.

Es ha éjjelente a Baba kay közepében a vadmaeska följjajong, az emberek azt mondják, hogy az a Helén átkozott lelke, mely fölsir fiáért. . . .

* * *

Most mikor a Vaskapu-szabályozás munkálatai már annyira előrehaladtak, a praktikus emberi kéz fölülmulja e romantikus népmonda színhelyét is.

A dinamit-aknak sorra robbantják föl és zuzzák szét a gátló sziklatömböket s tán nemsokára a Baba kay is e sorsra jut.

Akkor aztán ez a szép népmonda igazán hontalan lesz.

B.

gyar állam minden szabad polgára a szent korona tagja. Itt ölelkezik a közjog realitása annak legszebb költészetével.

Ezért a korona dicsősége, hatalma a nemzet dicsősége és hatalma — hisz ugyanaz. És a nemzet dicsősége és hatalma a koronáé is — hisz ugyanaz.

Nem szolgáljuk feudális alávettségén, de szabad nemzet szabadakarátán nyugvó megbonthatatlan hűségen nyugszik a magyar szent korona államjogi hitágazata.

Innen van az a vérünkbe oltott, sehol fel nem található, igaz, hű, odaadó, a szabad polgárok önkéntes ragaszkodása a szent korona felkent viselőjéhez és a kir. családnak, melynek ehhez szabad akaratunkból örök jogot adtunk.

A magyar nép lelkével összeforrt e közjogi gondolatkörnek, e szilárd államjogi meggyőződésnek lesz ez emlékmű felavatott pantheonja, pedig külsőleg csak a nagy jelenetet ábrázolja, midőn fejedelmünk átveszi a küldött koronát.

Minő isteni áldás e hazára, hogy ezeréves fennállásunk idején épen a legjobb, a legalkotmányosabb, a magyar nemzet forrón szerető, a magyar nemzettől forrón szeretett nagy királyunk viseli az Asztrik által hozott szent koronát. A szent koronát, melynek épsége, ereje és hatalma fölött a haza határain belül és a haza határain kívül senki sem örökdió nagyobb gondnal, mint felkent fejedelmünk. Fényéért, dicsőségeért senki sem dolgozott és dolgozik szünet nélkül többet, mint a magyar hazát valóban újjak alkotó koronás királyunk.

Ezért a korona e szent pantheonja, melynek alapkövét tesszük le, nemcsak Asztrik és Szent István szobrát, nemcsak a koronaküldés akkor világtörténelmi eseményét jelenti nekünk és a késő nemzedékeknek, hanem van és lesz ennek örökké egy más jelentősége is.

Majd ha a hű magyar itt ez emlékmű előtt elmereng és lelki szemével előtt elvonul a kép: miként mondta el e monostor egykori apátja apápaság trónján ülő szerzetestestvérnek, hogy ott túl a hegyeken egy nemrég keletről érkezett nép erkölcsöt és rendet, királyságot és egyházat alapít és szomjuhozza a nyugat kulturáját és majd lelki szemével előtt látja az örömteli arcot, melylyel a szent Péter székén ülő aurillaci szent benedekrendi szerzetes egyszerűen egy nemzetet boldogíthat: akkor e vázlatok mellett, amíg csak magyar él e földön, feltűnik egy verőfényes kép, melyet az emberi nagyságok iránt érzett hódolat nemes érzése sugall. Es mit fog ábrázolni e kép?

E kép minden nagy mester eseténél kifejezettebben fogja hirdetni, hogy soha férfiasabb kötelességérzettel, nagyobb bölcsességgel és a magyar nemzet iránt lángolóbb szeretettel nem hordozták szent István koronáját, mint ez emlékmű alkotása, a magyar állam ezeréves fennállásának idején, midőn dicsőségesen uralkodó királyunk boldogítja nemzetét . . .

Ime ezekben látom, t. ünneplő közönség az emlékmű igazi benső jelentőségét, eszmei értékét, nemzeti becsét.

A magyar nemzeti élet religiójának két alapvető hitágazata és hűn szeretett fejedelmünk uralkodó erényeinek nagy példája leheli bele lelkét az emlékműbe. Ez teszi ez emlékművet a nemzet élő kincsévé . . .

Késő nemzedékek, ha idejöttök e szent helyre, beszéljenek nektek a történelem nyugodt ítéletével és szent intelmével e kövek között, ékebben és lelkesítőbben — mint emberi szó tud.

Értsétek át a nemzeti életnek a magyar állam fentartását és hatalmas felvirágzását biztosító, örökké becses hitágazatait — melyeket e kövekbe vésní gyenge erőmmel igyekeztem.

Es most, fellobogó lelkesedésem és

forró honszerelmem lángjánál kérlek — magyarok istene — áldd meg e hazát.

Add, hogy e halmokon épült emlékmű lássa virulni, fejlődni nemzetemet.

Lássa e haza minden polgárát nemzetiség és valláskülönbség nélkül együttesen, vállvetve dolgozni, a haza, a magyar állam nagy, maradandó érdekeiért.

Ne lásson a nemzet zöménél visszavonást, torzsalkodást, egymás erőinek gyöngetését.

Ne lásson az állami létet biztosító történelmi szent hagyományokból való elfordulást soha.

Akár a harc zaja, akár a béke munkás tevékenységének hívó szózata rezgi át a halmokat: találja egynek, erősnek, összetartozónak e nemzetet!

Lásson a magyar szent korona segítségével összeforrt közös célok, közös események által lelkesített egységes magyar állampolgári társadalmat.

Lásson sokat, a kik idezarándokolva úgy, mint mi a felavatás ez ünnepies pillanatában, szent fogadást tegyenek, hogy sokat, még többet, mint eddig, dolgozni fogunk e hazáért és hűek maradva őseink hagyományához, az ősi erényeket új erényekkel gazdagítva, szívből, érzésből, lélekben, testvéri szeretetben nemesebben — a hazáért áldozni kész tetterőben gyarapodva távozzunk.

Isten, hallgasd meg kérelmemet!
Nemzetem kövesd az utat — melyet ez emlékmű kijelöl. (Hosszas éljenzés.)

Miklós Gyula ügye a debreczeni törvényszék előtt.

Debreczen, augusztus 27.

Nevezetes fordulat állott be abban a szenzációs ügyben, amelynek főhőse Miklós Gyula, volt borsodi főispán. Utolsó felvonása ennek az ügynek a debreczeni kir. törvényszék előtt fog lejátszódni. Az igazságügyminiszter a debreczeni törvényszéket delegálta, hogy ítélezzék a Miklós Gyula és Szabó József által egymás ellen tett feljelentések tárgyában. Erről tegnap délután érkezett meg az értesítő leirat s az ügyet dr. Szeőke István törvényszéki bírónak osztották ki.

Még élénk emlékezetében van a közönségnek a bodvavölgyi vasút építésével kapcsolatban tett az az odíózus leleplezés, melynek következtében a borsodi főispán állásáról kénytelen volt lemondani, s a melynek kifolyásaképpen a képviselőház kimondotta, hogy képviselő ezentul vasut engedményese nem lehet.

Miklós Gyula főispán ellen Szabó József miskolci ügyvéd öt rendbeli zsarolás büntette és rágalmasz vétsége miatt ez év január havában bünvádi feljelentést tett a miskolci királyi törvényszéknek, a mely feljelentésre a törvényszék három panaszolt büncselekményre nézve a bünvádi eljárás megindítását elrendelte, míg két zsarplási faktum tekintetében a vizsgálat elrendelését mellőzte.

Szabó József panaszos felebbezése folytán a kassai kir. ítélő-tábla az összes panaszolt cselekményekre nézve elrendelte a bünvizsgálat megindítását.

Miklós Gyula időközben Szabó József ellen szintén bünvádi feljelentést tett a miskolci törvényszéknek csalás miatt, s egyben kérvényt adott be a magyar kir. igazságügyminiszteriumhoz, hogy ezen bűnügyekben valamilyen más törvényszék delegáltassék. Kérelmét arra alapította, hogy Szabó József miskolci ügyvédnek Miskolcra igen befolyásos összeköttetései vannak; továbbá, hogy egy vidéki kis törvényszék az ezen perrel összefüggő szociális és társadalmi kérdések elbírálására szűk látókörénél fogva képtelen.

Erről a kérvényről annak idején néhány fővárosi lap azt a hírt közölte, hogy az igazságügyminiszterium elutasító határozatot hozott a kérvényben foglalt bírói küldési kérelemre vonatkozólag.

Holott a miniszterium csak a napokban döntött Miklós Gyula kérvénye fölött, még pedig Miklós Gyula kérelme értelmében.

Miklós Gyula ugyanis a napokban járt a miniszterelnöknel és az igazságügyminiszternel az elintézés megsürgetése végett. Budapestben ugyanis a vizsgálat a miskolci törvényszéknek már vége felé közeledett s a mennyiben még egy tanu kihallgatása volt még hátra, a ki fűrdön lévén, ez ideig nem volt kihallgatható, ennél fogva a miskolci törvényszék nemsokára meghozta volna határozatát a vizsgálat anyaga alapján a vád alá helyezés kérdésében.

A miskolci törvényszék azonban nem jut abba a szerencsés helyzetbe, hogy határozatot hozzon, a mennyiben az igazságügyminiszterium ezen bűnügyben a debreczeni kir. törvényszéket delegálta, kivéven az ügyet a miskolci törvényszék illetékessége alá.

A bíróküldés jogszolgáltatásunk történetében a legtrikább esetek közé tartozik s valóban nyomósok lehetnek azok az indokok, a melyek az igazságügyminisztert erre az elhatározásra indították.

Táviratok.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

A czári pár Bécsben.

Budapest, augusztus 27. Bécsből jelentik: Reggel kellemetlen szél zavarta az orosz császári pár érkezésére gyülekező közönséget. De 8 órakor a szél elállott, az idő azután boros maradt. Az utcák zsúfolva vannak. A közönséget az utak mentén szakadatlan sorfalat képező katonaság a járdákra szorítja. A pályaudvaron disz-századot állítottak fel, ahová tíz óra körül megérkeztek az összes főhercegek és főhercegnők. Kevéssel ezután a királyi pár is megjött. Fél tizenegy óra körül Miklós orosz czár és neje udvari vonata, mire a katonazenekar az orosz császári himnuszt zendítette rá. Előbb a czárné, azután a czár lépett ki. A két hatalmas uralkodó megölelte és megöskölte egymást, hasonlóképpen királynénk és a czárné is. A Felsőgek ezután elléptek a disz-század előtt. — Majd kölcsönösen bemutatatták az udvart és kíséretet. — Ezután a gazdagon feldiszitett utcákon a burgba hajtottak. Királyunk a czárral, királynénk a czárnéval ült egy kocsiban. A közönség folyton lelkesen éljenezett. A burgban Ő Felsőge bemutatta császári vendégének magyar és osztrák minisztereit.

Az általános választások.

Budapest, augusztus 27. Mind valószínűbb, hogy az általános választásokat csak a jövő évben ejtik meg. Ismét hirdetik, hogy egy évre kiegyezési provizorium lesz. Természetes, hogy e hír megerősítésre szorul.

A dunapataji választás.

Budapest, augusztus 27. Duna-Patajon Bethlen Gergely gróf kerületében javában foly a választás. Eddig rend van. Földváry Miklós főszolgabíró szabadelvű- és Forster Ugron-párti állanak szemben. Délig Földváry van többségben s győzelme biztosnak látszik, bár Ugronék roppant erőfeszítéseket tesznek.

NAPI HIREK.

— A főgondnok választáshoz. A fővárosi lapok nagy része — úgy látszik ugyanazon tájékozatlan forrásból — azt írják, hogy a máramaros-ugocsa egyházmegye lelkészei Csermák (helyesebben Csernák) István esperesnél névnapja alkalmából értekezletre gyűlvén össze, a tiszántuli egyházkerület főgondnokául György Endrét jelölték. A tudósító két dologban tévedett. Először is a kálvi-

nista Istvánok névnapjokat sohasem aug. 20-án, hanem karácsony második napján ünneplik. Másodsor, a mi megbízható értékelésünk szerint, György Endrét a lelkesi értekezlet a máramaros-ugocsai egyházmegye gondnokságára jelölte, mintán Szöllőssy Antal kir. tanácsos jelenlegi gondnok minden körülmények között lemondani készül, — a szigeti lyceum gondnokságáról pedig már le is mondott.

— **Uj állami hivatal Debreczenben.** A nyiregyszabai anyakönyvi felügyelői kerületet a belügyminiszter tudvalevőleg új beosztásnak vette alá s a felügyelő székhelyét Nyiregyszabáról Debreczenbe helyezte át. A belügyminiszter ma értesítette a város közönségét arról, hogy Dumbrava László anyakönyvi felügyelőnek megengedte, hogy már f. évi aug. hó végével átköltözhesék új székhelyére, Debreczen városba.

— **A kilencedik gyógyszerár felállítása** állandóan felszinen lévő kérdést képez nálunk s önállóságra törekvő gyógyszerészek sürűen jelentkeznek a belügyminiszternél, hogy Debreczenben új gyógyszerár nyitásának engedélyét elnyerhesék. A legújabb folyamodó dr. *Matolcsy* Miklós budapesti egyetemi tanársegéd, okleveles gyógyszerész, a ki a legkitűnőbb bizonyítványokkal rendelkezve, a Miklós- és Nagyvárad-utczák által határolt városrészre kéri egy személyes jogu gyógyszerár felállításának engedélyezését. A belügyminiszter a kérvényt mellékleteivel együtt szabályszerű intézkedés végett elküldötte a városi tanácshoz.

— **Az ev. ref. iskolaszék ülése.** A debreczeni ev. ref. iskolaszék f. hó 29-én délután 3 órakor ülést tart a konzisztoriális ház nagy tanácstermében. Az ülés tárgyai lesznek: a beérkezett pályázatok elbírálása, tanító-elnök és iskola-gondnok választás és folyó ügyek.

— **Beiratkozások a budapesti egyetemre.** A budapesti tudomány-egyetemen még egy hónapig tart az ezredévi nagy szünidő. Az 1896/7 iskolai évre a beiratások szept. hó 20-án kezdődnek és tizenkét napig tartanak. Az egyetemi központi iroda a szünidő alatt is délelőttönként mindig nyitva van.

— **Az iskola-nővérek Debreczenben.** A Svetits leánynevelő-intézet megnyitása — mint azt előre jeleztük — szeptember elsején megtörténik. Az intézetben a Temesvárotti székelő iskola-nővérek fognak tanítani. A rend-kormányja öt apácát helyezett át Debreczenbe. Az apácák hétfőn este érkeznek meg a gyorsvonattal s a vasútnál dr. *Wolaffka* Nándor püspök vezatése alatt a római katolikus iskolaszék fogadja őket. A vasutól a templomba mennek, a hol istenitisztelet lesz. A zárda ünnepélyes átadása után a beiratások szeptember 2., 3., 4. és 5-dik napjain kezdődnek *Sorbán* Stefánia főnöknél. A javító-, pótló- és felvételizsgálásokat ugyanazon napokon délután tartják.

— **Szőlőtolvajok.** *Molnár* Ambrus, *Hüse* János s még vagy négyen közkereseti társaságot alakítottak, a melynek a szőlőtolvajlás volt egyedüli célja. A munka nagyon jól megy s a társaság mindennapi zárlat után elég nagy osztalékot fizetett, az éjjel a „Sesta”-kertet tisztelték meg látogatásukkal s onnan vagy hat kosár szőlőt el is loptak s állandó orgazdájuknak, *Demeter* Pálné kofának, adták el. A rendőrség a feljelentések alapján kuttatta a szőlőtolvajokat s sikerült őket ma reggel elfogni. Mindannyinak ügyét átteszik a kir. ügyészséghez.

— **Csoportos felrándulás a kiállításra.** Akik a II. csoportos felrándulásban való részvételre befizettek, menetjegy füzeteiket *Szedlák* József pénztárnok urnál már átvehetik. Az intézőség.

— **Itt a peronoszpóra!** Egész nyáron nyugtot hagyott szőlős-gazdáinknak, de csak azért, hogy az utolsó esős napok után egész váratlanul lepje meg szép termést mutató szőlőink némelyikét. Így a Sesta- és Sétakertek néhány nagyobb területű szőlőjében az új leveleken és hajtásokon mutatkozott e hét elején sürűben. Az elővigyázó tulajdonosok siettek is permetezéssel elejét venni a nagyobb bajnak. Egyik szakavatott szőlőbirtokosunktól nyert tanácsot ajánljuk, hogy kiki gondosan vizsgálja át a szőlőjét s ha nyomait látja a peronoszpórának — apró barnás foltokat a levél felső részén, alul pedig mintha fehér porzúkkal volna behintve a foltok — *azonnal permetezzen*, és pedig, hogy a már érni kezdő fürtöket élvezhetlenné ne tegye: *1 vagy 1½ százalékos tiszta kékkőoldattal*; legfeljebb a kékkő ugyanannyi *ammoniak*-kal vegyithető a mész helyett. Az ammoniak hamar elpárolog és semmi kellemetlen szagot, vagy izzást nem hagy hátra.

— **Egy veszett eb garázdálkodása.** Nagy szerencsétlenségről értesíti lapunkat püspök-ládányi levelezőnk. *Károlyi* Lajos odaváló földműves 4 éves kis fiacskája tegnap egyedül maradt odahaza s a kis fiu unalmában az udvaron egy kutyával kezdett játszózni. A kutya egy darabig türe a gyermek barátságos simogatását, majd hirtelen felugrott s a gyermek *jobb arczába harapott*. Az azonnal előhívott orvos a kutyán veszettséget konstátált s a megmárt fiúcskát felszállították a budapesti Pasteur-intézetbe.

— **Az orosz ezári pár Bécsben.** Miklós ezár és neje ma érkeznek Bécsbe. Fogadásukra már minden előkészület megtörtént, a Burg renováltatott, az utczák díszítették, az ünnepségek programja készen van. Tegnapelőtt reggel a király is megérkezett Bécsbe, délután pedig a királyné jött meg s egyenesen Lainzba hajtattott. A főhercegek is az osztrák fővárosban vannak. Az orosz ezári pár lakosztálya a Burgban rendkívüli fényvel van berendezve. A ezár két ablakos öltözőjének falait zöld ripszkárpit fűdi. Ugyanilyen szövetből van a fauteuilnek huzata. A falakon nagy csataképek függnek, közöttük, egymással szemben két nagy lábas tükör áll. Az első ablak mellett áll az öltözőasztal, tele a szükséges rekvizitumokkal; mellette nyitott remek mosdószekrény van. A tágas hálószoba falait virágos, kék damaszt fűdi. Ugyanilyen szövet borítja az ülőbutorokat is. Az ablakokkal szemben levő falnál áll az ágy, amelynek hatalmas menyezetén drága szövetű kék selyemdamaszt szőnyegek függnek. A mennyezet sátoralaku kupolája tetején arany korona van. A szomszéd szoba a ezárné piros damaszt hálószobája, ennek a butorai a falak színével megegyezőleg pirosak. Három aransávos fehér ruhaszekrény áll benne, a melynek falaiban velencei tükör-lapok vannak illesztve. A falakon három nappolyi csatakép függ. Az egyik ablak mellett fehér hársfa íróasztal áll. Pompás művészi faragott butor, a rajta álló író-készlet bronzból és elefántontból van. A szobasarkokban, két ülőgarnitúra mögött, oszlopos talapzatokon a ezár és a ezárné mellszobrai állanak. A két ablak között remek magas console fölött hatalmas tükör függ. A márványlapon álló, tekenősbéka héjjal kirakott bronzóra nagybecsű műtárgy. Az óralap fölött levő kis fülkében van a csudás óraszerkezet. Minden negyed órában az angyal megjelenését Mária előtt ábrázoló szoboresoportozatot mutatja be. Egy egyablakos, vörös kárpitos, mozaik-

szerűen kirakott szobán keresztül az ugyan- csak vörös kárpitos, három ablaku terembe jutni. A kárpitfalak betétei piros bársonyból vannak, a butorok fehér-piros-arany-színűek. A falakon három oszlopkeretű hatalmas kép függ. Makart híres díszmenetéből a vadászat-csoportot ábrázolják. A teremnek egyik ajtaja a ezermóniás terembe visz. A ezári pár bécsi fogadtatásának szigorúan katonai jellege lesz. Azokon az utczákon, amelyekben a fejedelmi vendégek bevonulnak, egész hadsereget állítanak föl. Harmincezvenolc zászlóalj gyalogság, harmincezvenolc lovasság, tizennyolc tüzérvég vonul ki a ezár fogadására. A csapatok egy részét a vidékről kellett összevonni.

— **Suszterek gyűlése.** Vasárnap két szociálista izü gyülekezés is lesz nálunk. Délután 3 órára a szociál-demokrata párt hirdett népgyűlést sablonos programmal, délután fél 6 órakor pedig a cipészek elmékednek a kisiparos helyzetéről.

— **Magyarosodunk.** Pusztulnak az Adlerok, Bergerek, Blauk, Braunok, Goldsteinok, Grószok, Kleinok, Kolinok, Svarczok és Weiszok s más hasonló hangzású névvel bíró fiai és polgárai e kies szép hazának. S támadnak belőlük Kissek Nagyok, Barnák, Fehérek, Kovácsok, Szabók, Hegyiek, Köviek, olykor Rákócziak és Hunyadiak is modern kiadásban. Nem az antiszemita szent lapok Kannibál szerkesztői és egyéb zsidó falók pusztítják Izráel vallását követő polgártársaink. Maguk gyilkolják magukat a m. kir. belügyminiszterrel — ám nem testileg, csak *névleg*. Magyarosodunk. A millennáris esztendő első felében — a mint a miniszternek Hajdumegyéhez és Debreczen városához megküldött jelentésből látjuk, 683-an cserélték nevet miniszteri engedéllyel, 496-tal többen, mint a múlt év megfelelő időszakában. Ha így haladunk, *Debreczen* utczáin egy emberöltő múlva éppen olyan jó magyaros hangzású neveket viselnek a ezégtáblák, mint a múlt században, a mikor csak elvétve akadt nálunk egy-egy idegen név. Igaz ugyan, hogy a jó hazafiság nem a névtől és külsőtől függ, de van mégis valami fölemelő, imponáló abban, hogy a hazafiaknak magyar a nevek is. A legtöbb névmagyarosítás még mindig a fővárosban történik, 683 folyamodó közül 205 volt budapesti. A vidéken a legtöbb névmagyarosítással találkozunk Aradon 16, Pécsen 14, Kassán 13, Nagyváradon 11, *Debreczen* 10 esetben. Ezenkívül Hajdumegyében négy név-változtatás fordult elő. Debreczeniek közül magyar nevet vettek fel: Bisám Ede, Handl Gusztáv és Adolf, Klein Adolf és családja, Peisner Sámuel és családja, Reisman Mór, Reisman Abraham és családja, Friedmann Wolf és Kesztenbaum Dávid. A debreczeni névvaltoztatók helyes érzékéről tanuskodik azon körülmény, hogy egyik sem választott *y*-nal végződő nevet.

— **Debreczeni emlék a hercegprimásnak.** Örökre feledhetetlen emlékek maradnak a debreczeni daleylet életében azok a dícsőséges, verőfényes szép napok, a melyeket most a Dunántul kies fürdő helyein eltöltöttek. A hangversenyeken aratott elismerések között legnagyobb volt az, melyben *Vaszary* Kolos hercegprimás részcsitette dalosainkat. Mint már megemlékeztünk róla, a matinée után kertjéből minden dalárdistának emlékül egy bokrétát adatott, mintegy megakarván köszönni a nyújtott élvezetet. Elismerésének szavakban is kifejezést adott s melegen köszönte meg az ország egyik legelső daleyletének jóleső figyelmét. A dalosok elutazása előtt pedig a biboros herceg érsek *Kohl* Medárd titkárja kíséretében meglátogatta *Márk* Endrét szállodabeli lakásán, a hol még egyszer megköszönte a matinée, a mely oly kedves benyomást gyakorolt reá, hogy

nem fogja elfeledni soha. A debreczeni dal-egylet mindjárt a hercegprimásnak adott matiné utána az ajándékba kapott virág-csokrokkal levétette magát s Márk Endre kijelentette a hercegprimás előtt, hogy a dalegylet egyik festő tagjával színezett másolatot készíttetnek a képről, a melyet — ha szívesen veszi, — neki elküldik emlékül. A hercegprimás a legnagyobb örömmel fogadta az elnök szavait s biztosította róla, hogy a kép legkedvesebb emlékei között fog helyet foglalni. Kovács János, tehetséges festőnk már hozzá is fogott a hercegprimásnak szánt kép színezéséhez.

— **Kiszabadult oroszán.** Jön az oroszán! Ez a rémkiáltás ugrasztotta szét vasárnap délután a pécsi nagy állatsereglet előtt ácsorgókat. Kopeckzy Anna, a sereglet tulajdonosnője rémülten szaladt a közeli rendőrtanyára, és ott sirva, kezeit tördelve kért segítséget. A riadalom pedig abból származott, hogy a legénység a szelidített oroszánal játszadozott, miközben a barátságos bestia a ketrec ajtajára ugrott, mely nem volt gondosan elzárva s így a nehéz állat a fölpatanó ajtón kibukott és a közönség számára föntartott első helyen termett. A megrémült közönség persze hamar kiosont a kijárón, de a férfiak közt akadtak, kik visszafordultak és lesték a történéndőket. Az oroszán tudniillik nagyon szolidan viselkedett. Nem bántott senkit. Egy flegmatikus pécsváradi német polgár a pálcájával elterelte magától, erre az oroszán a teve felé vette útját s ennél vizitelt. Itt aztán sikerült elfogni és a ketreczébe visszataloncolni.

— **Áthelyezeti tisztviselő.** A debreczeni kir. adóhivatalnak régóta buzgó és szorgalmas hivatalnokát: Czirmay Adolf illetékiszabási szántisztet a pénzügyminiszter ki-nevezte számellenőrré és ebben a minőségben áthelyezte a zilahi pénzügyigazgatóságához.

— **Újabb szegbeverések a „Zion“ zászlójába.** A folyó hó 20 én lezajlott Zion zászlófelavatási ünnepélyen a szegbeverések aktusa a megjelent díszes vendégek sokasága folytán — kissé hosszúra nyult s miután a teremben türethetlel hőség uralkodott, a vezetőség nem tagadhatta meg azt a közki-vánságot, hogy az ünnepély kis időre félbe szakíttassék. Amde az a feltett szándékunk, hogy félórás szünet után az ünnepély folytatassék, legnagyobb sajnálatunkra nem volt megvalósítható, mert az elszéledt közönség jobban érezte magát a szabadban, mint a fülledt levegőjű teremben. Így történt aztán, hogy az egyleti tagok tulyomó része és velük együtt a választmány és az előljáróság nem jutottak abba a helyzetbe, hogy szegbeveréseket a zászlóban megörökíthessék. Nem panaszként hoztuk ezt fel, mert hiszen mint házigazdának csak örülnünk kell azon, hogy a vendégek sokasága miatt nekünk nem jutott hely az asztalnál. — Csak azt kívánjuk t. tagtársainknak értésére adni, hogy legközelebb, esetleg szeptember havában Szimchósz Thóra-ünnep alkalmával pószegbeverési ünnepélyt rendezünk s ezen kedélyes társas összejövetel alkalmával mindnyajunknak alkalma lesz jogos igényeinket kielégíteni. A Zion-egylet vezetősége.

— **Szociálisták a hadseregben.** Többször tapasztaltuk már, hogy a Hódmező-vásárh lyról besorozott újonczok között sok a szocialista, a kik aztán a hadseregben azon vannak, hogy elveiket megismertessék és terjesszék. Az idei sorozás alkalmával a rendesnél is többen váltak be szociálisták, mire a városi hatóság elhatározta, hogy nyilvántartja őket. Az idén *harmincz embert jegyeztek be.* Erről értesítették a katonai parancsnokságot, a mely már intézkedett is a szocialista újonczok elhelyezésére vonatkozólag és elrendelte, hogy kísérjék őket állandóan figyelemmel, hogy elveiket ne terjesszék a katonák között. A 30 szocialista katonát a következőleg osztják szét: a nagybecskereki 29-ik, az aradi

33-ik, a nagyvárad 37-ik, a debreczeni 39-ik, a fehértemplomi 43-ik, a temesvári 61-ik gyalog, valamint a 3-ik aradi és 15-ik debreczeni huszárezredekhez.

x **Külső használatra.** Testrészek fájdalmi, csuzos és köszvényes bajok és mindennemű gyuladások a Moll-féle francia borszeszeset gyógyíttatnak biztos sikerrel. Egy üveg ára 90 kr. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerterekben és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

x **Bosnyák kiállítási katalógus.** Az Ezredéves Országos Kiállítás bosnyák-hercegovinai osztályának katalógusa most hagyta el a sajtót. Ez a 22 ivre terjedő kötet magyar és német szöveggel jelent meg. Két részre oszlik: az általánosra és speciálisra. Az általános rész tulajdonképen Bosnyákország és a Hercegovina monográfiája, a melyből az olvasó tárgyilagos tájékozást nyer az okkupált tartományok viszonyairól. A bevezetés a geográfiai, történelmi, vallási, gazdasági, kulturális, igazságszolgáltatási, kormányzati stb. viszonyokat és intézményeket ismerteti, akképen, hogy tiszta képet alkothassunk magunknak arról, ami 1878 óta ezeknek az országoknak a felvirágoztatására történt. Külön fejezetek tárgyalják a bányászatot, a mezőgazdaságot (állattenyésztés), a közoktatásügyet, a közlekedési viszonyokat (bosnyák-hercegovinai államvasutak), erdőgazdaságot, halászatot, vadászatot, a zencizai fegyintézetet, a háziipart, a bazáréletet, a dohánytermelést és dohánygyártást, az építésügyet (utépítés, vízépités, magasépítés stb.), a szerajjevi elektromos vasutat és világítást. Különösen érdekes fejezetek szólnak a müiparról, a sokszorosító iparról (irodalomtörténeti vázlat) és az etnográfiai viszonyokról. Magyar nyelven ez az első könyv, a mely pontos statisztikai adatokkal támogatva alaposan előadja, minden dicsekedés nélkül, a száraz tényekre támaszkodva, hogy az osztrák-magyar kormányzat tizenöcz esztendő alatt milyen nagy eredményeket ért el a reá bizott európai mandátum végrehajtásában. Aki tájékozást óhaj szerezni ezeknek az országoknak a viszonyairól, pedig kívánatos volna, hogy Magyarországon minél többen tudják, mit csinál a Száván túl Kállay Béni, ez a geniális magyar államférfiu, annak melegen ajánljuk figyelmébe a Hörmann Konstantin kormánytanácsos, a bosnyák-hercegovinai országos kormány kiállítási biztosa által rendkívüli tárgyismerettel nagyon ügyesen és tanulságosan összeállított ezt a könyvet, a melynek címe Bosnyákország és a Hercegovina az Ezredéves Országos Kiállításon. A kötet második részét a *speciális katalógus* képezi. Ez azonban szintén nem a számok pusztá felsorolása, hanem ugyancsak sok beces kulturális, kereskedelmi, statisztikai és ipari adatot tartalmaz. A kötet díszes kiállítása a *Pesti könyvnyomda-részvénytársaságot* dicséri: ára 50 kr. — Ugyanez a könyv mihamarább meg fog jelenni bosnyák nyelven is, még pedig latin és cyrill nyomással.

CSARNOK.

A lelecz.

— Horvát novella. —

Irtá: **Mára Grubcsio.**

(Folytatás és vége.)

Alig temették el Jagodát, midőn Manda, az új háziasszony, szokás szerint a ház legidősebb nőtagja, pávaként diadalmaskodva, kezdte rendeleteit osztogatni.

Grujot neje halála megtörte, lelke sirt az elvesztett boldogság után. Márára pedig szomorú napok köszöntöttek be, mert Manda gyűlölte és Mára kénytelen volt hallgatagon tűnni. Csak Ivo szemét nem kerülte el a lány néma gyásza, csak ő vette észre, hogy arczának rózsái fonyadnak, hogy szemének fénye elhomályosul.

Egy vasárnap délután kereste Márát, de nem találta sehol, bejárta a mezőket és szántóföldeket és véletlenül a temetőbe ért: ott találta Márát anyja sírjánál, a mint a zöld sirdombra borulva zokogott.

— Miért sírsz? kérdé gyengéden. Mára hiába iparkodott könyeit elrejtteni, a soká visszafojtott keserűség felfakadt most ajkain.

— Ide jöttem bucsut venni anyáék sírjától, elmegyek világgá. Inkább éhezni fogok, fájni és nélkülözni, semhogy tovább tőrjem a háznép rossz bánásmódját.

A vér felszökött Ivo arczába. — Nem mégysz innen, míg jobb kezem tudom használni! Jaj annak, a ki bánt, mert te szent vagy előttem!

Déleczeg alakja felegyenesedett, szemében a harag tüze lángolt. Karon fogta nővérét és hazafelé vette útját. Az udvaron épen Manda jött velük szembe, ki az aprómarhát etette. Fehér, sárgás, tarkabubos tyukok és kakasok tolongtak körülötte és sipítva csipdesték az arany színű kukoricaszemeket.

Ivo dühösen rontott rá és vasmarkai-val megfogta őt.

— Jaj neked, ha még egy szóval sérted meg ezt a lányt. Mától fogva én védem, én, a ház jóvendőbeli ura.

A megszeppent asszony elsikoltotta magát, az aprómarha gágogva és sipogva futott széjjel. Manda férje és veje vaskarjához nyultak és úgy rontottak rá Ivora. Iszonyu dulakodás kezdődött, míg végre Ivo izmos karja mindkettőjüket földhöz vágta úgy, hogy a vér patakzott a fejükből. Az asszonyok jajveszékelték, a gyermekek vitítottak és Grujo — ki épen hazatért — megdöbbenve állott meg háza küszöbén.

Szomoruan esóvalta ősz fejét és szelid szavai hangzatára le is csillapultak az izgatott kedélyek, de béke nem tért vissza többé házukba; örökös viszálykodás lépett az egyetértés helyébe, úgy, hogy végre arra határozták magukat, hogy felosztják a közös birtokot és kiki a maga ura lesz. Eleintén Grujo vonakodott, végre beleegyezett ő is és egy szép napon eljöttek a mérnökök és a falu birája. Hoszszu, rozsdás láncok, mint megannyi kigyók szeldelték át a Simunovic-birtok aranykalászos rónáit, felmértek minden talpalatnyi földet és mindenki megkapta a magáét. Kíváncsian tódult oda a falu népsége, hogy látott szájjal megbámulja a esodát, az ősi, hatalmas conföderáció hanyatlását, mely már oly sok viharral dacolt. Szétszedték az ólakat és pajtákát; a korhadt fa recsegett és ropogott, mintha panaszosan nyöszörögne; deszkák hullottak jobbra-balra, tetők omlottak be recsegve és mindenki elvitte a rá eső részt, hogy a saját földjén házat építsen.

A hajdan gazdag közbirtok területén egy csoport nyomorult viskó emelkedik, melyekre a szegénység nyomta bélyegét és Grujo két keze munkájára és gyermeke szorgalmára volt utalva. Ő mivelte meg Ivo segélyével a megmaradt földet, Mára ügyes kézzel látta el a háztartást és égi béke honolt újra szerény fedelük alatt. De Mára mégse volt boldog, mert ő lelke mélyén érezte, hogy ő e büszke, hatalmas ház hanyatlásának ártatlan oka. És aztán jött egy szomorú, végtelen szomorú nap.

Ivot három évre besorozták katonának és ő kénytelen volt elhagyni a szülői házat.

* * *

Üd
kások é
rögös f
verőfény
mélyen
karossz
madarak
tők vid
arczát k
a nyor
távolító
követte
sokét és
ruk, k
falatjuk
Eg
Ruzio,
szönt és
jora, m

a te ny
forma
most te
vagy az
Márára
vetted
tegyen.

életem
A sors
fiam, ő
Má
ványult
sietett.

Ruzic.
tég. K
belőle
— F
fájdalm
jutott
kell elf

gyünk
van, ne
Gru
három
Gy
kis ke
Néha e
hánysz
szemekl
Egy
meit és

könyek
Ivo
kot nyo
vaszi na
jes bold
Sze
vált sze
el szivü
Egy
és újra
szorgott
gott és
Ivo öszs
nul háta

begte G
házassá
Ivo nem
engem i
mikor é
sikkal.

Nap
tudta, h
Katájá
mindig,
ságot.
maradta

— I
meg az
jobbra,
rajtam
jó embe
szeretni
Ivo
tekkel b

Üde, tavaszi reggel volt. Vidám munkások énekelve szántották fel a kemény, rögös földet és ujjongva örültek a meleg verőfénynek. Csak Grujo, kit fia távolléte mélyen sujtott, ült betegesen és erőtlennül karosszékekben és nehéz szívvvel hallgatta a madarak dalos ujjongását és a szántóvetők vidám énekét. Mellette ült Mára és arcát kötényébe temetve, zokogott. Mert a nyomor kopogtatott be a ajtaján, Ivo távolléte alatt egy rossz termés a másikat követte. Jégeső, vizár pusztította a vetéseket és most tetőpontját érte el nyomoruk, két nap óta nem volt már betevő falatjuk.

Egyszerre megnyílt az ajtó és Ruzio, a gazdag szomszéd lépett be. Köszönt és szánakozó pillantást vetve Grujora, melléje ült.

— Barátom, kezdé, fáj a szívemnek a te nyomoruságod. Volt idő, midőn egyforma vagyunk volt, urak voltunk s most te koldus vagy. És miért? Magad vagy az oka. Ezt a nyomorultat, folytatta, Mára vetve egy zord tekintetet, ezt vetted a házadba, hogy ő végre tönkre tegyen.

— Ne vádold őt, ő az én nyomorult életem egyetlen csillaga. Nem ő az oka! A sors akarta. Lenne csak itthon az én fiam, ő megmentene.

Mára Ruziék kemény szavaira elhalványult és könnybeborult szemekkel kiestet.

— Oh az igaz, Ivo derék ifju, szólt Ruziék. Majd kisegítlek én az ő visszatérteig. Kamrá és pinczém teli van. Telik belőle kettőnknek.

— Köszönöm, barátom, válaszolt Grujo fájdalommal mosolygva. Oh, hogy annyira jutott a gazdag Grujo, hogy alamizsnát kell elfogadnia, ha nem akar éhen halni.

— Ne tekintsd alamizsnának. Legyünk többek, mint barátok. Neked fiad van, nekem lányom és vagyonom. Erted? Grujo vállat vont. — Ivo visszatér három hét múlva. Adja az ég.

Gyönyörű májusi reggel volt és Mára kis kertjét kora hajnalban gyomlálta. Néha egy-egy sóhaj tört fel ajkán, valahányszor Ivo jutott eszébe és révedező szemekkel követé a tovaszálló madarakat.

Egyszerre két izmos kéz fogtala szeméit és amint feltekintett, Ivo állt előtte.

— Ivo, suttogta örömtíttan és örömkönyvek gördültek végig rózsás orcáin.

Ivo pedig karjaiba zárta és égő csókot nyomott a piros forró ajkakra; a tavaszi nap verőfénye az első szerelem kéjes boldogságát érlelte meg szívében.

Szegényes kunyhójuk díszes palotává vált szemükben és bár ajkuk nem árulta el szívük titkát, boldogok voltak.

Egy szép reggelen beköszöntött Ruziék és újra szóba hozta tervét. Grujo kíváncsorgott az udvarra, hol Ivo épen fát vágott és előadta a szomszéd kívánságát. Ivo összeráncolta a homlokát és szótlannul hátat fordítva, távozott.

— Szemérmes a fiam nagyon, rebegte Grujo zavarodottan. Elpirult, mikor házasságot emlegettem. Itt ám a szavam, Ivo nem fog mást elvenni; erre kötelez engem már a hála is, te kenyeret adtál, mikor éheztem; egy barátság felér a másikkal.

Napok multak el újra és Grujo, a ki tudta, hogy Ivo sohase barátkozott Ruziék Katájával, kit a falu csufjának nevezett mindig, nem merte szóba hozni a házasságot. Végre egy este, midőn magukra maradtak, nagynehezen ráfanyalodott.

— Fiam, szólt, éhség és nyomor törte meg az erőmet, ha állapotunk nem fordul jobbra, a bánat megöl. Könyörülj meg rajtam és ments meg bennünket. Ruziék jó ember, jó szomszéd, idővel meg fogod szeretni a lányát.

Ivo hallgatott. Felkelt és lassu léptekkel ballagott végig a kert fasorain, hol

Mára vigan dudolva dolgozott. Biborra gyuló arczezal jött elejébe és naiv büszkeséggel sorolta föl, mennyi munkát végzett ma már. Ivo karjaiba zárta és homlokon csókolta a szép lányt és egy forró köny hullott Mára arcára.

— Mi bajod van, Ivo, kérde Mára remegve. Mi lelt, Ivo, kedvesem? Ivo őszinte lelke nem ismerte a képmutatást. Elmondta, mi bánat nyomja szívére és bevallotta apja óhaját.

Mára szívverése elállt; göres rázta egész testét és sötét ködfelleg borult szeméire. De csak egy percig, aztán összeszedte erejét és hidegen válaszolt:

— Igaza van apáknak, teljesen igaza van. Tönkremegyünk, különösen apád, ki nem szokta meg a szegénységet.

Ivo fájdalmasan mosolygott. — Kis bohó. Szívem örökre a tied. Be fogom vallani apámnak, hogy szeretlek.

Mára zavába vágott. — Tudom, hogy szeretsz, de — de, folytatta akadozva, szeretetünk csak testvéri vonzalom. Érzem, hogy sohase lehetnék a te feleséged.

Pedig az léssz, mert nekem nem kell más soha, soha.

— Nem leszek a tied soha, felelt Mára komolyan. En sokkal fényesebb jövőről álmodom, mint a minő a te oldalodnál vár. En meguntam a nyomort. En gond nélkül akarok élni.

— Komolyan beszélsz? — kérde Ivo hűledezve.

— Sokkal komolyabb a dolog, sem-hogy helyén lenne a tréfa. Te boldoggá teszed öreg apádat és reám ne legyen gondod. Bizom ifjúságomban és szépségemben, majd csak akadok olyan férjre, ki mindazt nyújtja, amit kívánok.

Ivo kővé meredten állt előtte. Nem talált szavakat, mintha bensejében valami megszakadt volna, örökre.

— Találok majd olyan férfit, ki igényeimnek megfelel, mormogá mintegy félálomban. Szeretünk csak testvéri ragaszkodás! — Kigyó — sohase szeretett. Mindent feláldoztam volna, elhagytam volna apámat és hazámat érte, egyedül érte és ő? Megcsalt, játékot üzött velem és más férfi karjaiban keresi a boldogságot! Oh Mára, rebegte vonagló ajkakkal, férfi vagyok — katona — adjon isten erőt ezt elviselhetni.

Hangja elcsuklott, gyorsan elfordult és távozott. Mára délezeg alakja megintgott, mint a viharsujtotta fa, de újra felgyenesedett és dolgozott tovább.

Szokatlan vidámsággal járt-kelt ezen-tul a kis házikóba, n dalolt, valahányszor Ivo közelébe ért, az pedig hideg közönyt nyel kerülte társaságát.

Gyönyörű őszi est volt. Az ezüst-hullámos Száva esobogó hullámai rejtelenen suttogtak és a hold titokzatos fénye visszatükröződött a csevegő habokban. Ruziék házában lengett a zászló és vidám dalszó hangzott ki az utra. A falu legszebb legénye elveszi a falu leggazdagabb lányát.

A ház árnyékba boruló oldalain fehér árny siklik végig. Mára az, ki halálsápadt arczezal bámul a szűk ablaknyíláson a vigadó zajos, tarka tömegére. Most nyújtja át Ivo az örömtől sugárzó menyasszonynak a hagyományos piros almát és e percében pisztolydurranás hirdeti szerető Ruziék-család örömmünepét.

És Mára mindezt látja, látja azt a csókot, mit Ivo arája ajkaira nyom. Feje fáradtan hanyatlik az ablak hideg kőpárkányára, aztán feltápáskodik és nyugodt, biztos léptekkel siet a hullámzó Száva partja felé.

— Ivo, Ivo, Isten veled, egyetlen szerelmem, tört föl ajkairól tompán, aztán kitárta karjait és a tovahömpölygő folyam hűs keblére borult, mely őt átölelte örökre — örökre.

Közgazdaság.

* **Díjtételek módosítása A magyar vasuti kötelek forgalomban 1895. évi január h'nap 1-től érvényes IV. rész, 1. füzetében a 12. oldalon a debreczen-füzesabonyi h. é. vasut állomásaira vonatkozólag juhok, kecskék és egyéb apró marha, továbbá sertésekre nézve foglalt rakterületi díjtételek 1896. október 15-iki érvényvel következőképpen módosítottak:** *Balmaz-Ujvárosnál* 280 fillérről 300 fillére, *Czeglédnél* 254 fillérről 268 fillére, *Eger Fannosnál* 192 fillérről 194 fillére, *Egyek-nél* 228 fillérről 236 fillére, *Folyásnál* 280 fillérről 300 fillére, *Kétutköznel* 202 fillérről 206 fillére, *Macsnál* 292 fillérről 315 fillére, *Mező-Tárkánynál* 192 fillérről 194 fillére, *Nagy-Hortobágnál* 266 fillérről 283 fillére, *Ohát-Köcsnánál* 240 fillérről 252 fillére, *Polgárnál* 280 fillérről 300 fillére, *Poroszlónál* 214 fillérről 222 fillére, *Szent-Margitánál* 266 fillérről 284 fillére, *Tisza-Fürednél* 214 fillérről 222 fillére.

Érték-tőzsde.

A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság” közlése. 1896. augusztus hó 27-én.

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4%.	—	122.50	123.—
„ vasuti beruházásiköt. 4%.	123.50	124.50	
„ koronajárdék 4%.	—	99.25	99.75
„ regále vált. köt. 4%.	—	100.—	101.—
Osztrák aranyjárdék 4%.	—	123.50	124.—
Egységes állam kötvény 4%.	101.75	102.25	
Tisza-szeg. 4%-os nyerem.-sors	138.50	139.50	

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	396.—	396.25
Osztrák hitelbank részvény	—	367.50	367.75
Magyaripar- és keresk. bank. r.	105.50	106.—	

Sorsjegyek:

Magyarjelzálogbank 4%-os sorsj.	123.—	124.—
„ 3-os	104.50	105.—
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	115.—	116.—
Magyar vöröskereszt sorsjegy	10.35	10.65
Osztrák	—	18.20
Olasz	—	11.50
Bazilika sorsjegy	—	6.90
Jó-sziv	—	3.10

Pénznemek:

Cs. és kir. arany	—	—	5.62	5.68
20 markás arany	—	—	11.71	11.75
20 frankos arany	—	—	9.50	9.52
1 Sovereigns	—	—	11.95	11.99

Budapesti gabona-tőzsde.

Budapest, augusztus 26.

Buzát ma jól kínáltak, a kereslet mérsékelt volt. — Elkelt lanyha irányzat mellett 35.000 mm., kocsiaruk 10 krral, rakományárak 5 krral olcsóbb áron.

Egyéb gabonaneműekben gyenge volt a forgalom, rozs és zab 10 krral olcsóbb lett, minden más változatlan maradt.

Eladatott:

Buza. (Idei.) Tiszav.: 400 mm.	81.5
kg. 7.20 frt. 200 mm.	81.5 kg. 7.20
frt. 200 mm.	81.5 kg. 7.20 frt. 500
mm. 81 kg. 7.20 frt. 250 mm.	81 kg. 7.25
frt. 150 mm. 81 kg. 7.05 frt. 400—500 mm.	81 kg. 7.20 frt. 200 mm. 81 kg. 7.20 frt.
200 mm. 81 kg. 7.20 frt. 100 mm.	80.5
kg 7.30 frt. 100 mm. 80.5 kg. 7.05 frt.	

Határidő-üzlet.

Az irányzat esendes volt s az árak engedtek, utóbb azonban szilárd lett s az árak emelkedtek.

Hivatalos felmondások nem történtek.

Hivatalos zárófolymok déli 1 órakor.

	frt
Buza szept.-októberre	1896 6.76—6.78
„ máj.-júniusra	1896 7.12—7.14
Rozs tavaszra	1896 6.14—6.15
„ szept.-okt.-ra	1896 5.30—5.32

Tengeri máj.—jun.-ra	1896	3.84—3.56—
jul.-aug.-ra	1896	3.74—3.76
Zab máj.—jun.	1896	5.61—5.63.
szept.—okt.	1896	5.80—5.82
Repcze aug.—szept.	1896	10.60—10.75

Zárlat 4 óra 30 perczkor:

		frt
Buza 1896. őszre		6.77—6.78
Rozs 1896		7.83—7.84
Zab 1896		5.30—5.31
Tengeri 1896 máj.-június-ra		3.75—3.76
Repcze 1896 őszre		10.65—10.70

Kiadó és laptulajdonos:

"Csokonai" nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Koncz Akos.

Nyilttér.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonok, ösmerősök, jó barátok és a n. é. közönség azon tagjai, kik felejtethetetlen jó férjem temetésén megjelenésük által mély fájdalommat enyhítették, fogadják ez uton is hálás köszönetemet.

Özv. Tóth Ferenczné.
764-1-1

Foulárd-selyemet 60 krtól

3 frt 35
krig méterenként japáni, chinai, s. a. t. a leg-
újabb mintázzal és színekben, u. m. fekete, fehér
és színes Henneberg selyemet 35 krtól 14 frt 65
kr méterenként sima, cikós, koczká-ott, mintázott
damasztot s. a. t. (mint egy 240 különböző minő-
ségben, 2000 szín és mintázzal s. a. t. a meg-
rendelt áru postabér és vámmentesen a ház-
hoz szállítva, mintakat postafordultával küld
Henneberg G. (cs. és k. udvari s állító)
selyemgyára Zürichben. Svájzba ezimzett
level kre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg
ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pon-
tosan elintéztéknek.

696-50-31

223.

Az

"ISTVÁN" gőzmalom társulat

örleményeinek

ÁRJEJYZÉKE

saját raktárában.

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tar-
tott általános m gyar malomgyüle- en megál-
lapított s 1887. évi június 1-én életbe lépett
eladási, fizetési és szállítási módozatokra vo-
natkozó egyezmények szerint.

Kötelezettség és engedmény nélkül kész-
pénzfizetés mellett.

ZSÁKKAL EGYÜTT.

	100 kiló
A. Asztali dara nagyszemű	13.80
B. " " apró szemű	13.—
0. Királyliszt	13.—
1. Lángliszt kivonat	12.60
2. Első rendű zsemlyelisztt	12.40
3. Zsemlyelisztt	12.—
4. Első rendű kenyérlisztt	11.60
5. Közép kenyérlisztt	11.20
6. Kenyérlisztt	10.80
7. Barna kenyérlisztt	9.60
8. Takarmányliszt	6.60
11. Finom korpa zsákkal	3.20
11. " " zsák nélkül	3.—
12. Durva korpa zsákkal	3.20
12. " " zsák nélkül	3.—
Csirke buza " zsák nélkül	3.—

A zsákok súlytartalma teljsulyt tiszta suly-
nak véve.

A. B. 0—6 számig	85 kiló
7. és 8. szám	70 "
11. 12.	50 "
Debreczen, 1896. aug. 25.	751-2-2

"Csokonai" nyomda és kiadó r.-t. nyomása. 1896.

Csődtömeg eladás.

Gyenes Lajos csődtömegéhez

tartozó s 4788 frt 76 kr. beszerzési és 1914 frt 11 kr. becásru
női divat-czikkeknek, rövidárúknak stb., továbbá az üzleti beren-
dezésnek s ehez tartozó más ingóságoknak zárt ajánlattétel utján,
egy tömegben, készpénzfizetés mellett eladásra a csődválasztmány
által elrendeltetvén, felhívom a venni szándékozókot, hogy zárt vételi
ajánlataikat a becásr 10%-nak bánatpénzül letétele mellett hozzám

f. évi szeptember hó 15-ik napjának d. u. 5 órájáig

beadni sziveskedjenek.

Az ajánlatok közül a választási jog a csődválasztmányt illeti.

A megjelölt áruk leltára nálam, az áruk és egyéb ingók pedig
közadós üzleti helyiségeiben tekinthetők meg.

Debreczen, 1896. augusztus 27.

762-3-1

Utányomást nem díjazok.

Dr. NAGY LAJOS tömeggondnok,
Nagy-Péterfia-utca 984. sz.

MOLL SEIDLITZ-POR.

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz MOLL A. védjegyét és aláírását
tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és
altestbántalmak, gyomorgörcs és gyomorhév, rögzött székrekedés, májbántalom,
vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszernak
évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. Ára egy lepecsételt eredeti
doboznak 2 korona.

Hamisítások törvényileg fenyegetnek.

MOLL-FÉLE FRANCIA
BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel és „A. MOLL”
feliratu ónozáttal van zárva.

A Moll féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési-szer kösz-
vény, csusz és a meghülés egyéb következményeinél legismertebb népszerű — Egy ónozott eredeti
üveg ára: 90 krajczár.

Moll Salicyl-szájvize.

(Főalkatrésze: füzölysavas sziksó.)

A mindennapi szájtisztításnál különösen fontos bármely koru gyermekek, mint
felnöttek számára; mert e szájvize a fogak további épségét biztosítja s egy-
szersmind óvszer fogfájás ellen. Egy MOLL A. védjegygyel ellátott üveg ára
60 krajczár.

FŐ-SZÉTKÜLDÉS

MOLL A. gyógyszerész

cs. és kir. udvari szállító által,

BÉCS; I, Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta póstautánvét mellett teljesítetnek.

A raktárban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjegyével ellátott
készítményeket kérni.

Raktárak: DEBRECZENBEN Tóth Béla gyógyszerész, dr. Rothschnek V. E.
gyógyszerész és Szent-Királyi Tivadar uraknál.

725-26-4